

28. KASAS SÛRESİ

Mekke döneminin ikinci yarısında, Neml sûresinden hemen sonra indirilmiştir. Sadece seksen beşinci ayeti, Medîne'ye hicret esnasında vahyedilmiştir. Adını, yirmi beşinci ayetinde geçen “el-kasas: kıssa, ibret verici öykü” kelimesinden alan sûre, 88 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Tâ, Sîn, Mîm. Dinle bak, ey insan! Rabb'inden sana bir mesaj geldi:

2. Bunlar, insanlığa mutluluk ve kurtuluş yollarını gösteren **apaçık** ve apaydınlık **Kitabın ayetleridir.**

3. Ey şanlı Elçi! Şimdi Biz, inananlara yol gösterici bir örnek ve ibret verici bir ders olması için, Mûsâ ile Firavun arasında geçen olaylardan bir kısmını sana bütün gerçekliğiyle anlatacağız:

4. Doğrusu Firavun, o ülkede sahip olduğu güç ve saltanatla şımarıp kibre kapılmış ve saltanatını sürdürebilmek için halkı çeşitli gruplara ayırmıştı. Şöyle ki, onlardan bir kısmını el üstünde tutarken, İsrail Oğulları denilen bir topluluğu köle gibi kullanarak tamamen zayıf ve çaresiz bir hâle getirmişti. Nüfuslarının artmasını engellemek için erkek çocuklarını hunharcaca boğazlatıyor, kız çocuklarını ise utanç verici işlerde kullanmak üzere sağ bırakıyordu. O, gerçekten de yeryüzünde bozgunculuk çıkaran zâlim kimselerdendi.

5. Biz ise, bu ülkede ezilen, sömürülen bu insanlara lütufta bulunarak onları adâlet, dürüstlük ve erdemlilik konusunda insanlığa

örneklik ve öncülük eden **önderler kılmak ve** Firavunu helâk ettikten sonra, **onları** yeryüzünün nîmet ve zenginliklerini devralan **mirasçılar yapmak istiyorduk.**

6. Yani istiyorduk ki, **onlara yeryüzünde kudret ve egemenlik bahşedelim ve onlar vasıtasıyla, Firavun ile baş danışmanı Haman'a ve onların bütün ordularına korktukları şeyi gösterip saltanatlarını başlarına geçirelim.** Bunun için:

7. Mûsâ'nın annesine, “Çocuğunu birkaç ay emzir!” diye vahyettik, “Ona Firavunun askerleri tarafından zarar geleceğinden endişelendiğinde, kendisini bir sandığın içine koy ve öylece Nil nehrine bırak. Başına bir şey gelir diye korkma, üzülme, çünkü çok yakında yavrunu sana kavuşturacağız ve ayrıca onu, ileride büyük bir Peygamber yapacağız.”

8. Mûsâ'nın içinde bulunduğu sandık, ilâhî kudretin koruması altında, akıntıyla birlikte suda

süzölmeye başladı. Nehrin ilerisinde, Firavun ve askerleri kamp kurmuşlardı. **Firavunun adamlarından biri, onu buldu** ve Firavunun son derece dürüst ve iyi kalpli olan hanımına verdi. **Çünkü** ilâhî plâna göre, bu çocuk ileride **onlara** başkaldırıp **düşmanlık** edecek **ve** zâlimler için büyük bir **üzüntü** kaynağı **olacaktı**.

Böylece, bir diktatörün daha yıkılış süreci başlamış oluyordu. **Gerçekten Firavun**, baş danışmanı **Haman ve askerleri**, tepeden tırnağa **günaha batmış kimselerdi**.

9. Firavunun hanımı kucağındaki bebeğı eşine göstererek, “Bu şirin çocuk, **hem benim hem de senin için sevinç kaynağı** olabilir!” dedi, “Ne olur **onu öldürmeyin; belki** ileride **bize faydası dokunur; yâhut onu evlat ediniriz.**”

Firavun, karısının ricasını kıramadı. Böylece çocuğı alıp saraya götürmeye karar verdiler. **Onlar** bütün bunları yaparlarken, aslında ilâhî

plânın bir parçası oldukların ı n **farkında değillerdi.**

10. Bu arada **Mûsâ'nın annesi**, bütün gece yavrusunu düşünmüş, **gönlü bomboş bir hâlde sabahlamıştı.** O kadar üzülmüştü ki, **eğer** vaadimize olan **inancını** sonuna kadar canlı tutması **için yüreğine dayanma gücü bahşetmemiş olsaydık, onun** kendi çocuğu olduğunu **az kalsın açığa vuracaktı.**

11. Fakat o Rabb'ine güvenerek sabretmişti. Daha sonra kızına, yani Mûsâ'nın **ablasına**, **“Onu** sahil boyunca **takip et** de, neler olup bittiğini bana haber ver!” **demişti. Bunun üzerine** kızcağız, kıyı boyunca yürüyerek kardeşinin bulunduğu yere ulaşmış ve **hiç kimseye sezdirmeden** kardeşini ve **onu** nehirden alan insanları **uzaktan izlemeye başlamıştı.**

12. Öte yandan, **Biz** daha ilk günden itibaren, **sütannelerini Mûsâ'ya haram kılmış** ve onun, annesinden başka hiçbir kadının

sütünü emmemesini sağlamıştık. Bu yüzden, Mûsâ acıktığı için ağlıyor, fakat kendisini emzirmeye çalışan bakıcıların sütünü kabul etmiyordu. Bu fırsatı çok iyi değerlendiren Mûsâ'nın ablası, yanlarına sokularak, **“Sizin adınıza onun bakımını üstlenecek ve onu şefkatle yetiştirecek bir aileyi size göstereyim mi?”** dedi.

13. Böylece onu yeniden annesine kavuşturduk ki, kadıncağızın yüreği sevinçle dolsun, çektiği üzüntülerden kurtulsun ve Allah'ın vaadinin gerçek olduğunu görsün. Evet, elbette Allah verdiği sözü yerine getir ecekti, ne var ki, insanların çoğu bunu bilmez.

14. Ve aradan yıllar geçti. Nihâyet Mûsâ gençlik çağına ulaşp zihni ve bedeni açıdan iyice olgunlaşınca, kendisine derin bir hikmet ve ilim verdik. İşte Biz, güzel davrananları böyle ödüllendiririz.

15. Bir gün, halkın öğle sıcığında evlerine

çekildikleri bir sırada saraydan çıkıp şehre indi. Orada, biri kendi halkından, diğeri düşman tarafından olan iki adamın kavga etmekte olduğunu gördü. Kendi halkından olan adam, düşmanlarından olan adama karşı Mûsâ'dan yardım istedi. Bunun üzerine Mûsâ, İsrail Oğulları'nı da n birisini tartaklamakta olan Mısırlıyı engellemek için ona bir yumruk indirdi ve istemeden de olsa onu öldürdü. Çok geçmeden büyük bir pişmanlıkla, "Bu yaptığım, düpedüz şeytan işi ve besbelli ki şeytan, insanı yoldan çıkararak apaçık bir düşmandır!" dedi.

16. Ve "Ey Rabb'im!" diye yalvardı, "Doğrusu ben, bu suçu işlemekle kendime gerçekten yazık ettim fakat senin merhametinden asla ümit kesilmez, o hâlde beni bağışla Allah'im!" İçtenlikle yaptığı bu tövbeden dolayı, Allah da onu bağışladı; çünkü O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

17. Bunun üzerine Mûsâ, "Ey Rabb'im; bana

verdiğin bu nîmetin hakkı için, kim olursa olsun, bir daha asla zâlimlere arkamı çıkmayacağım!” dedi.

18. Böylece, korku içinde çevresini gözetleyerek, sabaha kadar şehirde bekledi. Ne yapacağını bilemez bir hâlde dolaşırken, bir de ne görsün; dün kendisinden yardım isteyen adam, bu sefer başka bir Mısırlıyla kavgaya tutuşmuş, yine kendisini yardıma çağırıyor mu! Fakat bu kez Mûsâ ona, “Hayır!” dedi, “Anlaşılan o ki, sen ona buna sataşan azgın bir adamsın!”

19. Yine de, kavga edenleri ayırmak için düşmanları olan adamı tutmaya yeltenince, adam “Ey Mûsâ!” dedi, “Dün suçsuz bir kişiyi öldürdüğün gibi, şimdi de beni mi öldürmek istiyorsun? Demek ki, senin niyetin insanlar arasında hakkın egemenliğini sağlamak filan değil; senin tek amacın, yeryüzünde zâlimce kan döken bir zorba olmak!”

20. Bir süre sonra, **şehrin ta öteki ucundan bir adam koşarak yanına geldi ve nefes nefese, “Ey Mûsâ!” dedi, “Ülkenin ileri gelenleri bir mahkeme kurmuş, seni öldürmek üzere aralarında görüşüyorlar! Çabuk burayı terk et! Güven bana, çünkü ben, gerçekten senin iyiliğini isteyen biriyim.”** Bu adam, Firavun hanedanından olduğu hâlde, onun zulmünü onaylamayan birisi idi.

21. Bunun üzerine Mûsâ, korku içinde çevresini gözetleyerek şehri terk etti. **“Ey Rabb'im!” dedi, “Beni zâlim toplumun elinden kurtar!”** Sonra Mısır'dan çıktı. Nereye gideceğini bilmiyordu.

22. Firavunun etki ve hâkimiyeti dışında kalan **Medyen'e doğru yönelip yola çıkarken de, “Ümit ederim ki, Rabb'im beni doğru yola yöneltir”** diyordu.

23. Derken, uzun ve tehlikeli bir yolculuğun ardından **Medyen'in meşhur su kuyularına**

vardı ve kuyuların başında, hayvanlarını sulayan kalabalık bir grup insanla karşılaştı. Onlardan biraz ötede ise, susuz kalan hayvanlarını kuyulardan uzak tutmaya çalışan iki genç kız gördü. Yanlarına yaklaşarak, “Ne yapıyorsunuz, siz de herkes gibi hayvanlarınızı niçin sulamıyorsunuz?” diye sord u . Bunun üzerine onlar, “Bu çobanlar buradan ayrılmadıkça, biz erkeklerin arasına karışıp hayvanlarımızı sulayamayız. Zaten onlarla başa çıkacak gücümüz de yok. Ailemizin tek erkeği olan babamıza gelince, o bu işi yapamayacak kadar çok yaşlıdır.” diye cevap verdiler.

24. Bunun üzerine Mûsâ, kadınların hâline acıyıp hayvanlarını suladı; sonra bir gölgeye çekilip “Ey Rabb'im!” diye yalvardı, “Şu anda, bana lütfedeceğin nîmetlere öylesine muhtacım ki!” Zira günlerce durup dinlenmeden yol yürümüş, iyice acıkmış ve bitkin düşmüştü. Ayrıca yabancı bir ülkede barınacak bir yere, güvenilir dostlara ihtiyacı vardı.

25. Çok geçmeden, o iki kızdan biri utana utana yanına geldi ve “Bize yaptığın iyiliği babama anlattım. Babam Şuayb, hayvanlarımızı sulama hizmetinin karşılığını ödemek için seni yanına çağırıyor.” dedi. Böylece Mûsâ, Şuayb’ın yanına gelip başından geçenleri ona anlattı. Şuayb, “Endişe etme!” dedi, “Artık o zâlim insanların elinden kurtulmuş bulunuyorsun.”

26. O iki kızdan biri, “Babacığım,” dedi, “Sen artık iyice yaşlandın, işlerimizi yapacak bir erkek kardeşimiz de olmadığından, şu kadın hâlimizle, erkeklerin yapması gereken işleri yapmak zorunda kalıyoruz. Mûsâ’nın üstün ahlâkını sen de gördün, bana sorarsan, işlerimizde bize yardımcı olması için onu işçi olarak tut; çünkü gördüğüm kadarıyla o , bu civarda ücretle tutabileceğin işçilerin en iyisidir, üstelik güçlü ve güvenilir adamdır.”

27. Genç bir adamın, yetişkin kızların bulunduğu bir evde işçi olarak kalmasını uygun

görmeyen Şuayb, daha güzel bir teklifle Mûsâ'nın karşısına çıkmaya karar verdi: “Ey Mûsâ!” dedi, **“Sekiz yıl yanımda kalıp işlerimde bana yardım etmen şartıyla, seni şu iki kızımdan biriyle evlendirmeyi düşünüyorum fakat sen bu süreyi o n yıla tamamlarsan, bu da senin tarafından bir iyilik olur. Şunu bil ki, sana hiçbir konuda zorluk çıkarmak istemem; zaten benim ne kadar iyi bir insan olduğumu Allah’ın izniyle ileride sen de göreceksin.”**

28. Bu teklife sıcak bakan Mûsâ, “Tamam!” dedi, **“Bu, ikimiz arasında yapılan bir sözleşme olsun. Buna göre, sözünü ettiğin bu iki süreden hangisini yerine getirirsem getireyim, hakkımda kötü düşünceler beslenmeyecek. O hâlde, bu sözlerimize Allah da şâhit olsun!”**

29. Böylece Mûsâ, Şuayb’ın kızıyla evlenip orada uzun yıllar kaldı. Nihâyet, üzerinde anlaştıkları **süreyi tamamlayıp ailesiyle birlikte Mısır’a dönmek üzere yola koyulunca,**

kutsal **Sînâ dağının yamacında** parlayan **bir ateş gördü**. Hava soğuk ve karanlıktı, üstelik yollarını kaybetmişlerdi. Bunun için ailesine, **“Siz burada bekleyin!” dedi, “Ağaçların arasında bir ateş ilişti gözüme! Gideceğimiz yönle ilgili size oradan bir haber getireyim, ya da hiç değilse bir parça köz getireyim ki, ateş yakıp ısınabilesiniz.”**

30. Mûsâ oraya yaklaşıncı, bu müb arek bölgede, kutsal vadinin yamacındaki ıslıl ıslıl parlayan ağaç yönünden, “Ey Mûsâ!” diye bir ses işitti, “Hiç kuşkusuz Ben, tüm varlıkların Rabb’i olan Allah’ım!”

31. “Ben seni Peygamber olarak seçtim ve sana mûcizeler verdim: Şimdi asânı yere at!”

Bunun üzerine Mûsâ elindeki değneği yere attı. **O n u n ç ev ik bir y ılan g ibi hızla hareket ettiğini görünce** korkuya kapıldı ve arkasına bile bakmadan dönüp kaçmaya başladı. Allah, **“Geri dön! Ve sakın korkma, ey**

Mûsâ!” dedi, “Çünkü sen artık güvendesin!”

32. “Şimdi elini koynuna sok, —herhangi bir hastalıktan değil, sana verilen bir başka mûcize olarak— koynundan ıslıl ıslıl, bembeyaz olarak çıkacaktır. Az önce büyük bir şok yaşadın; korkud a n açılan kollarını şimdi göğsüne kavuştur ve bundan böyle ne zaman bir tehlikeyle karşılaşırısan böyle yap. Göreceksin ki, kalbinde zerre kadar korku kalmayacak. İşte bu ikisi, yani yılana dönüşen asâ ve parlayan el, Rabb’in tarafından Firavun ve ileri gelen adamlarına göstereceğin iki büyük mûcizedir. Çünkü onlar, işledikleri zulümler yüzünden yoldan çıkmış günahkâr bir toplum hâline geldiler.”

33. Bunun üzerine Mûsâ, “Ey Rabb’im!” dedi, “B e n vaktiyle onlardan birini yanlışlıkla öldürmüştüm; korkarım Firavunun sarayına gidersem beni öldürürler de, görevimi yerine getiremem.”

34. “Üstelik, çok güzel ve etkili konuşma yeteneğine sahip değilim. Kardeşim Hârûn’un konuşması benden daha düzgün, öyleyse, benim söyleyeceklerimi daha akıcı bir üslupla doğrulayan bir yardımcı olarak onu da benimle birlikte Firavuna elçi olarak gönder; çünkü onların beni yalanlayacaklarından korkuyorum.”

35. Allah, “Dileğin kabul edildi!” dedi, kardeşinle senin bileğini güçlendireceğiz ve ikinizi öyle muhteşem bir güç ve yetkiyle donatacağız ki, b u mûcizelerim sayesinde size asla dokunamayacaklar! Korkmayın; sizler ve size uyanlar, mutlaka kâfirlere üstün geleceksiniz!”

36. Böylece Mûsâ, hiçbir şüpheyi veremeyen apaçık mûcizelerimizle Firavun ve adamlarının karşısına çıktı fakat onlar hemen, “Bu olağanüstü olaylar, usta büyücüler tarafından uydurulmuş büyüden başka bir şey olamaz; zaten dediklerin doğru olsaydı bunu bizim de

bilmemiz gerekirdi fakat **biz, geçmiş atalarımızdan böyle bir şey işitmedik!” dediler.**

37. Buna karşılık **Mûsâ,** “Bunu siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı? Hiç kuşk usuz **Rabb’im, kimin kendi katından** bahşedilmiş doğru yol olan **hidâyet bilgisiyle geldiğini ve kimin mutlu sona ulaşmayı hak ettiğini çok iyi bilir! Gerçek şu ki, zâlimler asla kurtuluşa eremezler!”**

38. Firavun ise, “**Ey ileri gelenler!” dedi, “Ben sizin için, kendimden başka bir tanrı tanı mı y o r u m !** Söyleyin bana, bütün Mısır’ın sahibi ve efendisi ben değil miyim? Fakat bu adam, sadece bu ülkenin değil, tüm varlıkların Efendisi olan bir tanrıdan söz ediyor, **o hâlde ey Haman; benim için tuğla ocaklarında balçığı pişirerek sağlam tuğlalar imal et ve bana öyle yüksek bir kule yap ki, tepesine çıkıp Mûsâ’nın şu ilâhını kendi gözlerimle göreyim!** Ama yukarılarda böyle bir kimsenin olmadığına eminim! **Doğrusu ben,**

bu adamın şan şöhet peşinde koşan yalancılardan biri olduğunu sanıyorum!”

39. Böylece Firavun ve ordusu, hesap vermek üzere günün birinde huzurumuza gelmeyecekleri düşüncesine kapılarak, o ülkede haksız yere büyüklük taslayıp emrimize başkaldırdılar.

40. İşte bu yüzden, onu da, ona destek veren ordusunu da kısıvrak yakalayıp Kızıldeniz’e gömdük; zâlimlerin sonu nasıl oluyormuş, bakın ve ibret alın! Şöyle ki:

41. Biz onları, zâlimleri cehenneme çağırان öncüler ve kötülüğün semboller i kıldık. Bu yüzden, her kim onların izinden giderse, onlarla aynı âkıbeti paylaşacak ve mahşer gününde, hiç birine yardım edilmeyecektir!

42. Zaten daha bu dünyada, yaşadıkları sürece asla kurtulamayacakları bir lânet takmışsıdır peşlerine; mahşer gününde ise onlar, en çok nefret edilen kimselerden olacaklar!

43. İşte böylece Biz, ilk çağlardaki bu ve benzeri isyankâr toplumları helâk ettikten sonra, insanlık için yepyeni bir sayfa açan bir aydınlanma kaynağı, mutlak hakîkati ortaya koyan bir yol gösterici, lütuf ve rahmetimizin canlı bir göstergesi olarak Mûsâ'ya, kutsal Kitab Tevrat'ı verdik ki, onu okuyup düşünerek öğüt alsınlar.

44. Şimdi, ey Muhammed! Biz Mûsâ'ya bu Kitabı verirken, sen Sînâ dağının batı yamacında olup bitenleri gözetliyor değildin ve orada yaşananları gören, bu olaya bizzat şahitlik eden kimselerden biri de değildin.

45. Tam tersine, Mûsâ ile senin aranda bir çok nesiller yarattık ve onların üzerinden bugüne kadar nice devirler geçti. Buna rağmen, o dönemde yaşanan olayları tüm ayrıntılarıyla ve dosdoğru bir şekilde haber veriyorsun. Ayrıca, Medyen halkı içinde oturup onlara ayetlerimizi okuyan kişi de sen değildin. Bu yüzden, orada olup bitenleri bilmene imkân yok

fakat **Biziz**, geçmiş ve geleceğin gaybını haber veren bu Kur'an'ı sana **gönderen**.

46. Evet, **Biz** Mûsâ'ya seslendiğimiz sırada sen **Sînâ** dağının yamacında olup bitenleri gözetliy o r **değildin** fakat **Rabb'inden bir rahmet** eseri **olarak** sana bu olayları bütün gerçekliğiyle bildiren bu ilâhî Kitap gönderildi **ki**, **senden önce kendilerine uyarıcı** bir Peygamber **gelmemiş olan** şu câhil toplumu **uyarasın da**, insanlar onun ayetlerini okuyup düşünerek **öğüt alsınlar**.

47. Bu Kitabı gönderdik **ki**, **kendi elleriyle yaptıkları çirkin işlerden dolayı başlarına Hesap** Gününde **bir belâ geldiğind e** , o müşrikler, **“Ey Rabb'imiz; eğer bize de doğru yolu gösteren bir elçi göndermiş olsaydın, kesinlikle senin ayetlerine uyar ve müminlerden olurduk!”** deyip bahaneler ileri sürmesinler.

48. Fakat katımızdan hakikat bilgisini getiren

bir Peygamber **onlara gelince**, “Madem ki Muhammed Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde, **ona da Mûsâ’ya verilen mûcizelerin bir benzeri verilseydi ya!”** dediler. **Oysa** onlarla aynı mantığı paylaşan geçmişteki putperestler, **Mûsâ’ya verilmiş olan** bütün mûcizeleri ve ona vahyedilmiş olan Tevrat’ı **vaktiyle inkâr etmemişler miydi?** Geçmiştekilerin inkâr ettiğine, günümüz kâfirlerinin iman edeceğini mi sanıyorsunuz? Hayır! Nitekim onlar, Kur’an ve Tevrat hakkında, “Bunlar, **birbirini destekleyen iki büyü**lü sözden, göz boyayıcı aldatmacadan ve insanı uyuşturan masallardan başka bir şey değildir!” dediler. **Ve eklediler: “Doğrusu biz**, ister Kur’an olsun, isterse Tevrat veya Zebur ya da İncil bizi bir tek Allah’a kul olmaya çağıran ve omzumuza ahlâkî sorumluluklar yükleyen kutsal kitapların **hiçbirini kabul etmiyoruz!”**

49. Sen de onlara **de ki**: “Demek Kur’an’ı da, diğer mukaddes kitapları da inkâr ediyorsunuz. **Madem öyle, o zaman Allah katından, bu iki kitaptan daha doğru bilgiler içeren, insanlığa**

dünya ve ahiret mutluluğu sağlayan **bir kitap getirin de ona uyayım**; tabii **eğer** bu iddianızda samîmî iseniz!”

50. Eğer bu meydan okuma karşısında susup olup **çağrına** makul ve mantıklı **bir cevap veremezlerse**, —ki asla veremeyeceklerdir— **o zaman bil ki, onlar yalnızca** şeytânî arzu ve heveslerinin **peşindedirler**. Hâlbuki, **Allah katından gelen yol gösterici bilgiye dayanmaksızın**, sırf arzu ve heveslerinin **peşinde koşan kişiden** daha **şaşkın ve daha sapkın kim olabilir? Hiç kuşkusuz Allah, böyle zâlim insanları doğru yola iletmez!** Fakat onlara bile, açık ve net uyarı yapılmalıdır:

51. Doğrusu Biz, bu ilâhî sözü onlara birbiri ardınca, kesintisiz bir şekilde **ulaştırdık ki, sürekli gündeme gelen ayetlerimizi düşünüp öğüt alsınlar.**

52. Kendilerine daha önce kitap verdiğimiz kimselere gelince, onlardan

samîmî ve insaflı olanlar, **bu Kur'ana** da derhal **inanırlar**.

53. Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman, “Biz ona iman ediyoruz!” derler, “Çünkü b u Kur'an, Rabb'imizden gelen gerçeğin ta kendisidir! Doğrusu biz, bundan önce de Allah'a gönülden boyun eğen kimselerdik. Dolayısıyla, inancımızdan vazgeçip yeni bir dine girmiş değiliz. Aksine, önceki Peygamberlere iman ettiğimiz gibi, onların müjdelemiş olduğu Son Elçiye de iman ediyoruz.”

54. İşte Allah'ın gönderdiği her iki mesaja da yürekten iman eden bu insanlar a , Hesap Gününde çifte ödül verilecektir. Çünkü onlar, içinde yetiştikleri egemen kültürün ve geleneksel yaşam tarzının bütün baskı ve dayatmalarına karşı **sabırla göğüs gererek hak dinde sebat gösterdiler. Onlar ki, mecbur kalmadıkça şiddete başvurmaz, kötülüğü iyilikle savarlar ve ayrıca, kendilerine verdiğimiz nîmetlerden bir kısmını Allah için yoksullara**

harcarlar.

55. Ve yine onlar, boş ve çirkin bir söz işittikleri zaman, Müslümana yakışan edepli ve onurlu bir tavırla **oradan uzaklaşırlar ve kendilerine insafsızca sataşan kimselere derler ki: “Bizim yaptığımız işlerin sorumluluğu bize, sizin yaptığınız işlerin sorumluluğu da size aittir. Size selâm olsun!** Sizin sataşmalarınıza cevap verecek değiliz. Çünkü iman ve teslimiyetten yoksun **câhillerle işimiz yok bizim!”**

İşte, ey Müslüman! Senin çağrını işiterek dünyanın tâ öte ucundan gelip hakka boyun eğen böyle yiğitler göreceksin. Öte yandan, Kur'an mesajıyla yüz yüze olduğu hâlde, ısrarla ondan yüz çeviren bedbahtlar da olacaktır. Bunlarla karşılaştığın zaman sakın üzülme, ümitsizliğe kapılma! Unutma ki:

56. Sen, sevdiğin ve kendince Müslümanlığa lâayık gördüğün kimseleri doğru yola

iletemezsin fakat ancak Allah'tır, samîmî bir kalple doğruya, gerçeğe ulaşmak isteyenî doğru yola ileten ve yalnızca O'dur, kimin doğru yola girmeyi hak ettiğini en iyi bilen!

57. Ey şanlı Elçi! Hak dini reddeden bazı soydaşların ve hemşerilerin, buna gerekçe olarak **diyorlar ki: “Ey Muhammed! Aslında güzel şeyler söylüyorsun, fakat eğer seninle birlikte bu yola girecek olursak, İslâm’a sıcak bakmayan dost ve müttefiklerimizin desteğini kaybeder, bunun sonucunda da yerimizden yurdumuzdan sürölüp atılırız!”**

Oysa Biz onları, katımızdan rızık olarak her çeşit ürünün getirilip toplandığı güvenli ve kutsal bir yer olan Mekke'ye yerleştirmedik mi? Ne var ki, onların çoğu, bütün nîmetlerin Allah'ın elinde olduğunu ve dolayısıyla, üstünlük ve başarıya ancak O'na kulluk etmekle ulaşılacağını bilmezler. Peki, bilmezlerse ne olur:

58. Biz, sahip oldukları **servet ve zenginlikle şımarıp azgınlaşan nice ülkeleri helâk ettik!** Gidin bu harabelerin durumunu kendi gözlerinizle görün; bir zamanlar cıvılcıvıl insanlarla dolup taşan bu şehirler, şimdi nasıl virane ve perişan bir hâle gelmiş! **İşte,** bir zamanlar göz kamaştıran görkemli sarayları, köşkleri, lüks villaları ve **evleri; pek az kimse dışında, onlardan sonra bu evlerde hiç kimse oturamadı ve** sahip oldukları ne varsa, hepsi bir kez daha **Bize kaldı!** O hâlde, bugünkü zâlimlerin başına gelecek olanlar da bundan farklı olmayacaktır. Ancak şu da var ki;

59. Senin Rabb'in, ana yerleşim merkezlerine, kendilerine ayetlerimizi okuyup kendilerini uyaracak bir Elçi veya dâvetçi göndermedikçe, hiçbir ülke halkını helâk edecek değildir. Zaten Biz, halkı zulüm ve haksızlık peşinde koşmadığı sürece, hiçbir ülkeyi helâk etmeyiz.

Öyleyse, düşünün; Kur'an'a göre bir hayat yaşadığınız zaman mı üstünlük ve başarıyı elde

edeceksiniz, yoksa onu rafa kaldırıp arz ularınızın peşine düştüğünüz zaman mı? O korkup çekindiğiniz felâketler iman ettiğiniz takdirde mi başınıza gelecek, yoksa inkâra yöneldiğiniz zaman mı? Kaldı ki:

60. S i z e şu hayatta **verilen şeyler, bu dünyanın** gelip geçici **zevklerinden ve** aldatıcı **süslerinden başka bir şey değildir; oysa Allah katındaki nîmetler hem daha kaliteli, hem de süreklidir; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız? Öyle ya:**

61. Bu dünyada dürüst ve erdemlice bir hayat yaşayan ve sonunda, **kendisine söz verdiğimiz** sonsuz nîmetlere **kavuşan mümin bir kimse; şu dünya hayatı nda nîmetler içinde yaşattığımız, fakat Hesap Gününde her şeyini kaybetmiş** olarak huzurumuza **çıkartılan inkârcı kimseyle bir olur mu?**

62. O Gün Allah onlara seslenerek, “Söyleyin bakalım; her emrine kayıtsız şartsız

boyun eğerek **Benim ortaklarım olduğunu iddia ettiğiniz** sahte ilâhlarınız şimdi **neredeler?” diye soracak.**

63. Bunun üzerine, **haklarında azap hükmü kesinleşmiş olan** o saptırıcı önderler, **“Ey Rabb’imiz!” diyecekler, “Bu nları sapıklığa sürükleyen biziz! Evet, biz nasıl kendi irâdemizle azdıysak, onları da öyle azdırdık. Onlar da kendi arzularıyla bizim peşimizden geldiler. Fakat şimdi, onlarla hiçbir ilgimiz kalmadığını sana arz ediyor u z ! Zaten onların tapındığı, gerçekte biz değildik. Aslında onlar, sadece kendi arzu ve heveslerine kulluk ediyorlardı.”**

64. Sonra onlara, **“Allah’a ortak olduğunu iddia ettiğiniz şu sözde ilâhlarınızı çağırın da, sizi kurtarsınlar bakalım!” denecek; onlar da çağıracaklar, fakat hiçbirisi onların bu çağrısına cevap veremeyecek ve işte o anda, o korkunç azâbı karşılarında görecekler!**

Yazık; keşke doğru yolu izlemiş olsalardı!

65. Ve yine O Gün Allah onlara seslenerek, “Peki, sizi vaktiyle uyaran elçilere ne cevap vermiştiniz?” diye soracak.

66. İşte o anda, dünyada olup bitenlerle ilgili bütün haberler onlara kör ve sağır kesilecek. Ya n i korku, pişmanlık ve dehşetten dilleri tutulacak ve günahlarına mâzeret olarak öne sürebilecekleri bir tek kelime bile bulamayacaklar. **Birbirlerine de herhangi bir şey soramayacaklar.**

67. Buna karşılık, fırsat varken günahlarından tövbe eden; Allah’a ve âhiret gününe yürekten inanan ve bu imanın gereği olan güzel ve yararlı davranışları ortaya koyan kimselere gelince; işte bunların dünya ve âhirette kurtuluşa eren kimselerden olması elbette umulabilir. Yeter ki, Allah’ı iyi tanısinlar:

68. Rabb’in, dilediğini dilediği şekilde yaratır ve neyin iyi, neyin kötü olduğuna yalnızca O karar

verir; dilediğini melek, dilediğini insan ve dilediğini bir başka varlık olarak yaratır ve insanlar arasından, dilediğini elçi olarak **seçer. Yaratılmışların** bu konuda herhangi **bir tercih** veya karar verme yetki ve **hakları yoktur.** O hâlde, inkârcılar nereden yetki almışlar da, yarattığımız varlıklar arasından akıllarına eseni kurtarıcı, belâları defedici ve şifâ verici olarak ilan etmişler? Hangi güç ve yetkiye dayanarak haramı helâl, helâlı haram yapmışlar? Hayır; hiç kuşkusuz **Allah,** acziyet ve eksiklik ifâde eden her türlü nitelikten uzaktır; müşriklerin ilâhlık mertebesine yücelterek O'na **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

69. Ve elbette Rabb'in, onların kalplerinde gizledikleri şeyleri de bilir, açığa vurdukları şeyleri de.

70. Çünkü O, kendisinden başka tanrı olmayan bir tek Allah'tır. Her şeyin başında da, sonunda da, tüm övgü ve yücelikler yalnızca O'na yaraşır. Göklerin ve yerin hükümranlığı

O'nun elinde olduğu gibi, Hesap Gününde son sözü söyleyecek olan da O'dur; yani **hüküm** verme ve kanun koyma yetkisi **ancak O'na aittir**. Ey insanlar, dikkat edin! Hepiniz eninde sonunda ölecek ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere **O'nun huzuruna çıkarılacaksınız**.

71. O hâlde ey Müslüman! İnkârcılara de ki: “Bir düşünün bakalım; Eğer Allah geceyi, tâ Kıyâmet Gününe kadar üzerinizde sürekli soğuk ve karanlık kılsa, O'ndan başka size gün ışığını geri getirebilecek bir ilâh var mı? Elbette yok! O hâlde, hâlâ gerçeğin sesine kulak vermeyecek misiniz?”

72. Ve yine onlara de ki: “Bir düşünün bakalım; Allah gündüzü tâ Kıyâmet Gününe kadar üzerinizde sürekli sıcak ve aydınlık kılsa, huzur içinde dinlenebileceğiniz geceyi size geri getirebilecek Allah'tan başka bir ilâh var mı? Elbette yok! O hâlde, hâlâ yüreğinizi açıp hakîkati görmeyecek misiniz?”

73. İşte Rabb'iniz, sonsuz lütuf ve **rahmetinin eseri olarak sizin için gece ve gündüzü** şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem çerçevesinde düzenledi ve geceyi sâkin ve karanlık, gündüzü de canlı ve aydınlık **kıldı ki**, geceleyin huzur ve güven **içinde dinlenesiniz; gündüz vakti de O'nun lütuf ve bereketlerini arayıp bulasınız** ve böylece, size bahşettiği bunca nîmetlere karşılık **O'na şükredesiniz**. Bütün bunlara rağmen, Allah'tan başka varlıklara ve güçlere boyun eğerek nankörlük edenlere gelince:

74. Tüm insanların yeniden dirilip bir araya geleceği **O büyük Gün**, Allah **onlara seslenecek ve** “Söyleyin bakalım; her emrine kayıtsız şartsız boyun eğerek **Benim ortaklarım olduğunu öne sürdüğünüz** efendileriniz, önderleriniz ve sahte **ilâhlarınız** şimdi **neredeler?” diye soracak.**

75. Ve daha sonra, **biz her ümmetten bir şahit çıkarıp**, “Haydi bakalım, geçmişte öne sürdüğünüz **bâtıl iddialarınızı** ispatlayan

delillerinizi koyun ortaya!” diyec eğiz. Fakat müşrikler, utanç içerisinde başlarını öne eğmekten başka bir şey yapamayacaklar. **Böylece, hak ve hakîkatin bütünüy le Allah’a ait olduğun u** ve O’na dayanmayan, O’ndan kaynaklanmayan her şeyin bâtil olduğunu **görecekler** ve gerek şefa tçi diye bel bağladıkları sözde ilâhları, gerekse din adına **uydurdukları** bâtil inançları, **onları yüzüstü bırakıp ortadan kaybolacak.**

Hal böyleyken, onlar hâlâ Rabb’lerine kulluk etmekten kaçınacak; mak  m, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik   l  s   hâline getirerek, bunları Allah’a ortak mı koşacaklar? O hâlde, řu ibret verici olaya kulak versinler:

76. Firavunun en büyük mali destekçisi olan **Karun**, İsrail Oğulları’ndan, y a n i **Mûsâ’nin kavmindendi** **fakat** servetini Firavunun hizmetinde kullanarak halkına ih  net etti ve **onlara karşı zâlimce davrandı.** **Oysa Biz ona öyle hazineler vermiştik** **ki,** sadece

anahtarlarını taşımak bile kalabalık ve güçlü bir topluluğa ağır gelirdi.

Karun'un gittikçe yoldan çıktığını gören soydaşları ona, “Ey Karun! **Sakin şımarıp kibre kapılma!**” demişlerdi, “**Çünkü Allah, kibirlenenleri sevmez!**”

77. “Allah’ın sana bahsettiği bu servet ve zenginlik ile âhiret yurdunu kazanmaya çalış, fakat dünyadan da payına düşeni Allah’ın senden istediği gibi bir hayatı bu dünyada yaşayacağını; bunun için, Allah’ın sana verdiği tüm imkan ve fırsatları, O’na ibadet ve itaat ederek, O’na kul köle olarak sadece O’nun yolunda kullanman gerektiğini; kısaca bu dünyada yaptığın, yapacağın kulluk ile, ahireti, ancak bu dünyada kazanacağın unutma. Allah sana bunca nimetler vererek nasıl iyilikte bulunduyorsa, sende fakirlere, muhtaçlara öyle iyilikte bulun ve sakın yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya kalkışma! Çünkü Allah, bozgunculuk yapanları sevmez!”

78. Arkadaşlarının bu öğütlerine karşılık Karun, **“Bu servet bana, ancak sahip olduğum bilgi ve üstün yetenek sayesinde verilmiştir! O hâlde mal benim, mülk benim, dilediğim gibi harcarım!” diye karşılık verdi. Oysa bilm iyor muydu ki, o sahip olduğu bilgiyi, beceriyi kendisine bahşeden Allah, ondan önce çok daha büyük bir güce ve sayısal çoğunluğa sahip nice nesilleri böyle nankörce davrandıkları için helâk etmişti! Suçluların günahları, kendilerine sorulmaz!** Onlara verilecek ceza, kendi ifâdelerine dayanılarak belirlenmez. Çünkü onlar, bu tür davranışların suç olduğunu gâyet iyi bild i k l e r i hâlde, hiçbir zaman suçlarını kabullenmez, yaptıkları işin iyi olduğunu iddia ederler.

79. Derken Karun, göz kamaştırıcı bir görkem v e gösteriş içinde soydaşlarının karşısına çıktı; dünya hayatına düşkün olanlar ona imrenerek, **“Ah, keşke Karun’a verilen şu servet ve nîmetlerin bir benzeri bize de verilseydi; doğrusu o, gerçe kten de çok**

şanslı biri!” dediler.

80. Fakat kendilerine sağlam bir iman ve derin bir ilim bahşedilmiş olan akıllı ve dirâyetli kimseler bu şaşkınlara seslener ek, **“Yazıklar olsun size!” dediler, “İman eden ve bu imana yaraşan güzel davranışlarda bulunanlar için, Allah’ın vereceği ödöl, dünyanın bütün zenginliklerinden daha iyidir! Ne var ki buna, fedâkârlığın getireceği sıkıntılara sabredenlerden başkası erişemez!”**

81. Karun, bir süre daha lüks ve refah içinde hayat sürdürdü fakat sonunda, hem kendisini hem de o görkemli sarayını helâk edip yerin dibine geçirdik! Öyle ki, ne o güçlü kuvvetli orduları ve adamları onu Allah’a karşı koruyabildi, ne de kendi kendini bu acıklı sondan kurtarabildi!

82. Ve daha düne kadar onun yerinde olmak için can atanlar, “Vay canına!” demeye başladılar, “Meğer Allah, imtihân için kullarından dilediğinin rızkını —bu kişi

inkârcı bile olsa— **bollaştırır, dilediğinin rızkını da yeteri kadar verirmiş!** Dünyevî refah ve servetin gerçek başarı olduğunu sanmakla ne büyük bir aptallık etmişiz! İyi ki, bizi zamanında uyaran ilim sahibi kardeşlerimize kulak vermişiz! **Allah bize lütufta bulunup da bizi kurtarmasaydı, çoktan bizi de yerin dibine geçirmişti! Vay be; demek inkârcılar, asla gerçek mutluluk ve başarıya ulaşamazlarmış!**

Peki, nedir gerçek kurtuluş?

83. İşte âhiret yurdu; Biz onu, yeryüzünde büyüklük taslamaktan ve bozgunculuk çıkarmaktan sakınan kimseler e ebedî yurt kılacağız. O hâlde, müjdeler olsun size: **Mutlu son,** Allah'a karşı **saygılı ve itaatkâr davranan kimselerin olacaktır!** Şöyle ki;

84. Her kim Yargı Gününde Allah'ın huzuruna bir iyilikle gelirse, ona bundan daha iyi bir ödül verilecektir ve kim de oraya bir kötülük ile gelirse, şunu iyi bilsin ki, kötülük yapanlar,

sadece işledikleri günah kadar ceza çekeceklerdir. O hâlde, ey Peygamber! Sen üzerine düşeni yap ve ötesini Bana bırak! Unutma ki:

85. Sana bu Kur'an'ı insanlığa tebliğ etme ve hayatına uygulama görevini **veren Allah, seni elbette** öz yurdundan çıkararak zâlimlerin hile ve tuzaklarından koruyarak **ulaşman gereken yere ulaştıracağı** ve şimdi gözyaşlarıyla terk etmek zorunda kaldığın bu şehre, kısa bir zaman sonra muzaffer bir komutan olarak geri dönmeni sağlayacaktır. Ve görevlerini lâıyıkıyla yaptıkları takdirde, tüm müminleri —hem bu dünyada, hem de âhirette— onlara vaadedilen mutlu sona kavuşturacaktır. O hâlde, yalnızca Allah'a güven ve **de ki: “Benim Rabb'im, kimin doğru yolu izlediğini ve kimin apaçık bir sapkınlık içinde olduğunu çok iyi bilmektedir** ve her birine hak ettiği karşılığı muhakkak verecektir.”

86. Ey Muhammed! Senin Peygamberliğini inkâr edenler, şunu bir düşünsünler: **Sen**, günün

birinde bir Peygamber olacağını ve **sana bu ilâhî Kitabın indirileceğini umuyor değildin; ancak Rabb'inin lütuf ve rahmeti sayesinde** sana Kitap ve Peygamberlik verildi. Mekke halkı içerisinde, senin bir Peygamber olmaya hazırlandığını veya böyle bir heves ve beklenti içinde olduğunu söyleyecek kimse yoktu. O hâlde, Hira mağarasındaki o büyük değişimden bir gün öncesine kadar sâkin ve kendi hâlinde hayat süren bir insanın, hiçbir dünyevi menfaat gözetmeksizin, her şeyi göze alarak bu mesajı tebliğ etmesi onlar için bir şey ifâde etmiyor mu?

O hâlde, ey şanlı elçi, Rabb'inin sana verdiği bu görevi lâıykıyla yerine getirmeye çalış ve **sakın** inkârcıların propagandalarına aldanıp da, **kâfirlere arka çıkma!** Öyle ki:

87. Allah'ın ayetleri sana ulaştıktan sonra, artık hiç kimse ve hiçbir güç **seni ondan alıkoymasın!** Tam tersine; bıkip usanmadan, ulaşabildiğin bütün insanları **Rabb'ine** kulluk ve ibâdete **çağır ve sakın** O'ndan başka varlıkların

egemenliğine boyun eğen o müşriklerden biri olma!

88. Yani, **Allah ile beraber bir başka tanrıya el açıp yalvarma!** Bil ki, **O'ndan başka tanrı yoktur. O'nun yüce Zatından başka her şey, yok olup gitmeye mahkûmdur.** Göklerin ve yerin hükümrânlığı O'nun elinde olduğu gibi, Hesap Gününde de nihâî **hüküm yalnızca O'na aittir ve** hepiniz, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere, bir gün mutlaka **O'nun huzuruna çıkarılacaksınız.**